

FORTÆLLENDE RUM

Evalueringsrapport pilottestning med Badut-film

"Badut er
sjov"

"Virker godt
som
afledning-
fjerne fokus
fra det der
skal ske"

"Fin
fortælling"

16. JANUAR 2024
BØRN OG UNGE AARHUS UNIVERSITETSHOSPITAL

Indhold

Resume.....	2
Baggrund	2
Ideudvikling "Fortællende rum"	3
Formål og evalueringsdesign.....	4
Kontekst for testning af "Fortællende rum"	5
Tabel 1. Antal inkluderede børn fordelt på alder.....	5
Tabel 2. Antal børn fordelt på procedurer	5
Analyse	6
Feltobservationer.....	6
Resultater	6
Tabel 3. Afledning fordelt på antal af børn på baggrund af feltobservationer	6
Rolig, støttende kommunikation.....	6
Tid og overskud	6
Planlægning og forventningsafstemning	7
Papirs-fly og klistermærker er et hit	7
Spørgeskemaundersøgelse.....	7
Forældre.....	7
Det sundhedsfaglige personale	7
Konklusion.....	8
Implementeringsplan	8
Referencer	9

Resume

Fra forskningen ved vi, at mange børn bliver påvirket af at være i uvante omgivelser med fremmede mennesker omkring sig og oplever procedurer og behandlinger, der kan være både angstfremkaldende og smertefulde. Det har derfor stor betydning, at de fysiske rammer er børnevenlige og tryghedsskabende. Afledning er den hyppigst anvendte metode, når mindre børn skal støttes i forbindelse med procedurer. Ved at udnytte barnets nysgerrighed og interesse for nye ting flyttes opmærksomhed væk fra det, der måske opleves smertefuldt eller angstfremkaldende.

På Børn og Unge AUH arbejder vi hele tiden med nye udviklingstiltag, der kan støtte børn i at få den bedst mulige oplevelse, i de bedst mulige rammer på hospitalet.

Vi har derfor udviklet "Fortællende rum". Hensigten med "Fortællende rum" er at skabe et levende, tryghedsskabende og børnevenligt rum, som for en stund kan aflede barnet fra procedurer, der kan være forbundet med angst og smerter.

"Fortællende rum" består af en projektor, der indeholder film, som kan vises på væggen eller i loftet på hospitalsstuen. Projektoren er mobil og fleksibel.

For at undersøge hvordan "Fortællende rum" virker i praksis, har vi lavet en pilottest. Til det formål har vi udviklet en animationsfilm om musen Badut. Badut bygger sit eget papirs-fly og flyver op til fjerne planeter og møder forskellige figurer. På hver planet får han klistermærker af figurerne, som han kan pynte sit fly med. Barnet får efter det har set filmen selv mulighed for at lave et papirs-fly.

Formålet med pilottestning var at undersøge brugervenligheden af projektoren samt om filmen om Badut via afledning kan støtte børn i at mestre procedurer. Vi inkluderede børn i alderen 2-8 år, der skulle have lavet en procedure i forbindelse med deres besøg i Børn og Unge klinikken AUH. Vi inkluderede 15 børn.

Der blev indsamlet data via feltobservation og spørgeskemaer, udfyldt af forældrene og det sundhedsfaglige personale.

I 14 tilfælde blev proceduren udført. 12 ud af 15 børn blev helt eller delvist afledt af at se Badut-filmen. Flere faktorer havde betydning i forhold til, hvor godt afledningen lykkedes. Det var vigtigt med en rolig, støttende kommunikation, at der var tid og overskud, samt at det var planlagt og forventningsafstemt i forhold til hvilken mestringstøttende tiltag, der skulle anvendes. Papirs-fly og klistermærker var et hit og gav barnet et dejligt minde, og derved understøttede en god oplevelse af at komme på hospitalet.

Det sundhedsfaglige personale vurderede projektoren som nem at betjene, men gav udtryk for at den var lidt stor, tung og vanskelig at vippe. Desuden var der ønske om, at den blev batteridrevet.

Med "Fortællende rum" ønskede vi at skabe et levende, tryghedsskabende og børnevenligt rum, som for en stund kan aflede barnet fra procedurer, der kan være forbundet med angst eller oplvet smerter. Vores pilottestning viser at "Fortællende rum" har potentiale til at gøre dette.

Baggrund

Når et barn kommer på hospitalet er det vigtigt at skabe den bedst mulige oplevelse for barnet. Fra forskningen ved vi, at mange børn bliver påvirket af at være i uvante omgivelser med fremmede mennesker omkring sig og oplever procedurer og behandlinger, der kan være både angstfremkaldende og smertefulde (1). Det har derfor stor betydning, at de fysiske

rammer er børnevenlige og tryghedsskabende. På Børn og Unge Aarhus Universitetshospital (AUH) oplever vi, at mange af vores fysiske rum ikke lever op til denne standard. Vi har rigtig mange hospitalsstuer, hvor børn gennemgår forskellige procedurer og behandlinger, som udelukkende er indrettet ud fra voksnes øjne og virker meget "kliniske".

Afledning er den hyppigst anvendte metode, når mindre børn skal støttes i forbindelse med procedurer. Ved at udnytte barnets nysgerrighed og interesse for nye ting flyttes opmærksomhed væk fra det, der måske er smertefuldt eller angstfremkaldende. Forskning viser, at hjernen ikke kan koncentrere sig på samme måde om smerten, hvis opmærksomheden er et andet sted (1,2).

På Børn og Unge AUH arbejder vi hele tiden med nye udviklingstiltag, der kan støtte børn i at få den bedst mulige oplevelse, i de bedst mulige rammer på hospitalet. Vi har derfor udviklet "Fortællende rum".

Ideudvikling "Fortællende rum"

"Fortællende rum" består af en projektor, der indeholder film, som kan vises på væggen eller i loftet på hospitalsstuen. Projektoren er mobil og fleksibel og kan derfor anvendes på alle stuer. "Fortællende rum" er udviklet af Fabio Cujino, direktør i firmaet Doktor Universe og Charlotte Dyekjær, udviklingsansvarlig sygeplejerske på Børn og Unge AUH.

Hensigten med "Fortællende rum" er at skabe et levende, tryghedsskabende og børnevenligt rum, som for en stund kan aflede barnet fra procedurer, der kan være forbundet med angst og smerter.

For at undersøge hvordan "Fortællende rum" virker i praksis, har vi valgt at lave en pilottest. Til det formål har vi udviklet en animationsfilm om musen Badut, der bor på Børn og Unge. Badut bygger sit eget papirs-fly og flyver op til fjerne planeter og møder forskellige figurer. På hver planet får han klistermærker med af figurerne, som han kan pynte sit fly med.

Filmen kan ses her: Badut flyver <https://vimeo.com/878244077>.

Filmens målgruppe er børn i alderen 2-8 år. Filmen er udviklet sammen med Lisbeth Margrethe Pedersen og Lene Svejgaard, sygeplejersker i Børn og Unge klinikken AUH.

Denne evalueringsrapport beskriver resultater fra pilottestning.

Formål og evalueringsdesign

Formålet med testning var at undersøge brugervenligheden af "Fortællende rum", samt om filmen om Badut via afledning kan støtte yngre børn i at mestre procedurer, der kan være forbundet med angst og smerter. Inklusionskriterierne var børn i alderen 2-8 år, der skulle have lavet en procedure i forbindelse med deres besøg i Børn og Ungeklivnikken AUH. Tilfældigt udvalgte dage i november og december 2023 blev udvalgt til testning, indtil i alt 15 børn var inkluderede.

Der blev indsamlet data via feltobservation og spørgeskemaer blev udfyldt af det sundhedsfaglige personale og forældrene.

Kontekst for testning af "Fortællende rum"

Inden testningen af "Fortællende rum" blev forældrene informeret mundtligt og skriftligt om undersøgelsens formål, og der blev indhentet skriftligt samtykke efter gældende regler. Charlotte Dyekjær var tilstede på stuen under testning. Hun lavede feltobservation og deskriptive noter undervejs. Stemningen på stuen før, under og efter, samt barnets og forældrenes reaktion og respons på testningen blev beskrevet. Desuden blev brugervenligheden beskrevet.

Inden testning blev det sundhedsfaglige personale kort instrueret i, hvordan de betjente projektoren. De fleste gange var projektoren startet op, når familien kom ind på stuen og filmen om Badut var i "dvaletilstand" på enten væggen eller i loftet. I dvaletilstand vinker Badut ca. hver 2. minut. Det gav det sundhedsfaglige personale mulighed for at introducere til Badut og bygge en spænding op om filmen. Fx blev der flere gange sagt, "hvad mon Badut skal til at lave?". Filmen om Badut blev vist mellem 1-3 gange i løbet af testsessionen. Når proceduren var slut, fik barnet et sæt med papir, samlevejledning til et papirs-fly og klistermærker med figurer fra Badut-filmen, som det kunne lave sammen med forældrene.

Forældre og det sundhedsfaglige personale blev herefter bedt om at udfylde et spørgeskema. Forældrene blev opfordret til at stille nogle af spørgsmålene til børnene, hvis de udviklingsmæssigt var i stand til at svare. Svarene blev efterfølgende afleveret i en lukket kuvert.

I alt blev 15 børn inkluderet (Tabel 1). Testning blev lavet i forbindelse med flere forskellige procedurer (Tabel 2).

Tabel 1. Antal inkluderede børn fordelt på alder

Alder	Pige(n)=	Dreng(n)=	Deltagere i alt (n)=
2 år		2	
3 år	2	4	
4 år	1	1	
5 år		1	
6 år	2	1	
7 år		1	
	5	10	15

Tabel 2. Antal børn fordelt på procedurer

Procedurer	*(n)=
Subkutan injektion	3
Blærescanning	1
Blodprøve	6
Tracheal sug	2
IV-medicin	1
Lungeundersøgelse (ICP)	1
Anlæggelse af PVK	1
Anlæggelse af gripper nål i port	2
I alt	17

* 2 børn gennemgik 2 procedurer i forbindelse med testning

Analyse

Feltnoter blev lavet i forbindelse med testning af alle inkluderede børn. Efterfølgende blev der lavet indholdsanalyse af feltnoterne. Dette foregik ved at alle feltnoterne blev gennemlæst flere gange, først af Charlotte Dyekjær og herefter af en assistent. Først for at få et overblik over den enkelte testsituation, herefter for at se efter naturlige meningsenheder.

Meningsenhederne blev efterfølgende kondenseret til relevante temaer. Til sidst blev der set efter mønstre på tværs af de enkelte testsituationer for at afklare, om der var flere temaer, der gik på tværs i forhold til om afledning var lykkedes.

Feltobservationer

Resultater

I 14 ud af 15 tilfælde blev proceduren gennemført i forbindelse med testning. Én gang blev proceduren ikke udført.

9 af de 15 børn, der deltog i testning, virkede meget bange på forhånd. Dette blev italesat af enten barnet selv, forældrene og/eller det sundhedsfaglige personale. De fleste havde prøvet samme procedure tidligere. Flere børn havde oplevet, at mange forskellige tiltag havde været afprøvet, de fleste dog uden den store succes.

7 af børnene var meget optagede af filmen og kiggede ikke væk fra filmen under proceduren, de blev vurderede som helt afledte. 5 børn var optaget af filmen momentvis kiggede skiftevis på filmen og det der foregik i forbindelse med proceduren. De blev vurderede som delvist afledte. 2 børn viste ikke interesse eller kun meget kortvarig interesse i filmen. Det ene barn, var 1 år og 11 måneder og ikke kognitivt alderssvarende. Det andet barn virkede, meget bange og utryk på forhånd. Hans krop rystede og han græd meget, både før og efter proceduren. Desuden var der sproglige udfordringer. Et tredje barn skulle have lagt PVK af en anæstesi-læge. Anæstesi-lægen havde en anæstesisygeplejerske med som assistent, som straks overtog afledning af barnet ved verbalt at stille mange spørgsmål til barnet. Selvom filmen var i gang, anvendte sygeplejersken den ikke i sin kommunikation og hun gav ikke barnet mulighed for at se den, da hun hele tiden talte ind over den. Proceduren lykkedes ikke. Barnet fik i stedet lov til at se filmen senere. De 3 ovenstående bekræftede børn blev vurderet som ikke afledte.

Alle børn og forældre takkede "ja" til et sæt med papir til papirs-fly og klistermærker efter proceduren.

Tabel 3. Afledning fordelt på antal af børn på baggrund af feltobservationer

Afledt	Delvist afledt	Ikke afledt
7	5	3

Rolig, støttende kommunikation

I 9 af de situationer, hvor barnet blev enten afledt eller delvist afledt, var der en meget rolig, tryk stemning på stuen. Forældre og det sundhedsfaglige personale kommunikerede både verbalt og fysisk stille og roligt, støttende og talte alderssvarende med barnet i forbindelse med proceduren, både før, under og efter. Dette er et godt eksempel på at måden vi kommunikerer og agerer på har stor betydning, når vi skal støtte barnet i forbindelse med procedurer og i forhold til om afledning lykkedes.

Tid og overskud

I de situationer hvor afledningen lykkedes bedst, tog personalet sig god tid og havde overskud til at inddrage filmen undervejs og fx sige, "hvor tror du Badut flyver hen nu?" Dette viser at tid og overskud kan have stor betydning i forhold til at støtte barnet bedst muligt. Desuden

virkede det godt, at der var tid til at projektoren allerede var startet op, når barnet kom ind på stuen, så Badut vinkede til barnet og de sundhedsfaglige kunne introducere Badut.

Planlægning og forventningsafstemning

Det har endvidere stor betydning, at der blandt det sundhedsfaglige personale er enighed om og hvilken form for mestringsstøttende tiltag der anvendes i situationen og at alle involverede er informerede og overholder dette. Hvis dette ikke sker, kan bliver barnet og familien let blive forvirrede og det kan være svært at få afledning til at lykkes. Dette er situationen med anlæggelse af PVK af anæstesiologen et tydeligt eksempel på. Anæstesisygeplejersken "accepterer" ikke den allerede planlagte afledning med Badut-filmen og forsøger i stedet andet. Barnet endte med at være meget ulykkelig og hverken proceduren eller afledningen lykkedes.

Papirs-fly og klistermærker er et hit

Alle børn blev utrolig glade, når de efter proceduren fik udleveret papir, så de selv kunne bygge et papirs-fly. Klistermærkerne blev ekstra positivt modtaget og børnene genkendte dem straks fra filmen. Det barn der virkede, meget bange, smilede da han så Badut-klistermærket og han tog det straks i hånden. Nogle børn gik i gang med at folde flyet med det samme, andre ville vente til de kom hjem. En sagde "den vil jeg lave med min storebror, når jeg kommer hjem". En anden sagde "Far den skal vi lave når vi kommer hjem". Vores håb er at Papirs-flyet med klistermærkerne giver barnet et dejligt minde, som det kan dele med familien og derved understøtte en god oplevelse i forbindelse med at komme på hospitalet.

Spørgeskemaundersøgelse

Forældre

Følgende svar er fremkommet på baggrund af udfyldte spørgeskemaer fra barnets forældre. De første svar omhandler oplevelsen af filmen om Badut. 14 ud af 15 forældre giver Badut-filmen en grøn smiley. Én giver den en gul smiley og som begrundelse skrives, at filmen mangler noget musik, i forhold til at kunne fange barnet. Forældrene siger, at "filmen var super god", "supersød" og "børnevenlig", samt at "det er en fin historie". Desuden synes de, at den er sjov og underholdende. En forælder fremhæver, at det er godt med underholdning i forbindelse med undersøgelse. En anden forælder fortæller, at hans barn var helt opslugt af filmen, selvom han ikke plejer gide at se tegnefilm. En forælder siger, "filmen er meget spændende og mit barn ville se den igen". En anden forælder påpeger, at "filmen virker godt som afledning og fjerner fokus fra det, der skal ske". To børn, siger begge, "filmen var rigtig sjov". Et barn på tre år siger endvidere "Musen vinkede til mig". En 6-årig siger "Musen ser glad ud".

Flere synes filmen var for kort og kunne godt tænke sig, at filmen var længere. Flere gange blev filmen startet forfra, da den ikke var lang nok. 7 forældre vurderede, at deres barn var fuldstændig afledt af filmen. 14 ud af 15 forældre ville efterspørge denne afledningsform en anden gang. Alle forældre synes det var en meget god eller god ide at få et papirs-fly efterfølgende.

De næste svar omhandler, hvordan det rent teknisk fungerede at se filmen. 6 forældre synes det fungerede meget godt. 8 synes det fungerede godt og én synes ikke det fungerede så godt. Den forældre der ikke synes det fungerede så godt, påpegede, at man ikke kunne se filmen ordentligt pga. en PC-skærm på stuen. En anden forælder beskriver, at man skal være opmærksom på at vise filmen på en "ren" flade, så fx vinduer ikke kommer i vejen. En forælder fremhæver, at det er smart med en mobil og fleksibel løsning.

Det sundhedsfaglige personale

De følgende svar er fremkommet på baggrund af udfyldte spørgeskemaer fra det sundhedsfaglige personale. 13 personaler har angivet et tal fra 0-10, hvor 10 er bedst, i

forhold til, hvor let projektoren er at betjene. Det udregnede gennemsnit er 9,4. Flere beskriver, at projektoren er tung og de har lidt svært ved at vippe den, når den skulle indstilles. Desuden beskriver de at den er stor og fylder meget i et lille rum, hvor der ofte også er andet udstyr. Der er desuden ønske om at projektoren kunne være batteridrevet, så man ikke skal "slås" med en lang ledning. Derudover skal man være opmærksom på at starte projektoren i god tid. Der er endvidere ønske om, at filmen selv kunne starte forfra (køre i loop), hvis proceduren tog længere tid end forventet. 7 personaler synes barnet blev helt afledt af filmen. 14 ville anvende "Fortællende rum" igen og én ville anvende den igen, hvis barnet var ældre (barnet var i dette tilfælde 1,11 mdr. og ikke kognitiv alderssvarende).

Konklusion

Vi har testet "Fortællende rum " med Badut-filmen på 15 børn.

Projektoren vi anvendte blev af det sundhedsfaglige personale beskrevet, som let at betjene. Flere gav dog udtryk for at projektoren var stor og fyldte meget i rummet. Desuden at den var tung og lidt vanskelig at vippe, når den skulle indstilles. Personalet havde ønske om at projektoren blev batteridrevet, så man undgik den lange ledning. Der var ligeledes ønske om at Badut-filmen selv kunne starte forfra. Disse tilbagemeldinger arbejder vi på at blive inddraget i version 2 af Fortællende rum.

Det sundhedsfaglige personale, der deltog i testning ville gerne anvende "Fortællende rum" som afledning en anden gang. De fleste forældre synes det fungerede godt med at se filmen på væggen eller i loftet, man skulle dog være opmærksom på at der var "rene" flader, så eksempelvis en PC ikke kom i vejen. De synes endvidere godt om at det var en mobil, fleksibel løsning.

Vi testede Badut-filmen som afledning i forbindelse med procedurer. I 14 tilfælde blev proceduren gennemført.

Forældrene beskrev filmen som super god, supersød og børnevenlig. De synes den var underholdende, havde en fin historie og virkede godt som afledning. Børnene synes musen så sød ud og de kunne godt lide den vinkede. Flere børn ville gerne se den igen. 12 ud af 15 børn blev afledt eller delvist afledt, da de så filmen i forbindelse med en procedure. Afledning virkede bedst, når der var en rolig, støttende stemning på stuen og når der blev kommunikeret alderssvarende med barnet. Desuden virkede det som om at det havde betydning, at der var tid og overskud til fx at starte projektoren op inden barnet kom på stuen. Det sundhedsfaglige personale havde da mulighed for at introducere Badut og barnet oplevede at Badut vinkede. Vi oplevede desuden at planlægning og forventningsafstemning i forhold til hvilken mestringsstøttende tiltag, der skal anvendes i den enkelte situation har betydning i forhold til om afledning fra proceduren lykkedes.

Papirs-fly og klistermærker blev utrolig godt modtaget og kan være med til at skabe et godt minde fra barnets hospitalsbesøg.

Hensigten med at udvikle "Fortællende rum" var at forsøge at skabe et levende, tryghedsskabende og børnevenligt rum, som for en stund kan aflede barnet fra procedurer. Vores pilottestning viser at "Fortællende rum" har potentiale til at gøre dette.

Implementeringsplan

Inden vi går i gang med at implementere "Fortællende rum", arbejder vi på at version 2 af "Fortællende rum", får en mindre projektor, samt at bordet den står på bliver mindre og nemmere at håndtere. Derudover er vi er ved at undersøge om vi kan få projektoren

batteridrevet. Udover Badut-filmen indeholder projektoren også andre film bl.a. naturfilm, eventyr-fortællinger og udvalgte tegnefilm fra YouTube. Vi har udarbejdet en guide til hvilke film og anbefalede aldersgrupper for filmene, som "Fortællende rum" indeholder.

"Fortællende rum", er et godt supplement til de løsninger vi allerede har i vores vifte af mestringsstøttende tilbud til børn og unge. Desuden er det er en løsning der kan anvendes mange steder på hospitalet hvor der kommer børn og unge. Ikke kun til procedurer på Børn og Ungeafdelingen, men også til f.eks. MR- scanning eller til blodprøvetagning på børn der kommer hjemmefra.

Referencer

- 1.Grønseth R, Markestad T Pediatri og pædiatrisk sygepleje Fagbokforlaget 4. udgave 2017
- 2."Immersive Virtual Reality for Pediatric Procedural Pain: A Randomized Clinical Trial".
Hospital